

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 2.
Helmikuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG

Vastaava.

Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 8154.

28:s vuosik. 1923.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

15 vuotta

oli viime tammikuun ensimmäisenä päivänä kulunut siitä kun Suomen kuuromykät saivat vakinaiset, omat matkapappinsa.

Muutamatt pappismiehet Suomessa olivat jo kyllä ennenkin toimineet kuuromykkäin opettajina. Tunnetuin heistä oli piispa *K. H. Alopæus*-vainaja s. 1825 †^{11/3} 1892, joka nuorena pappina oli 21 vuotta johtajana (v. 1860—1881) Turun k. m. koulussa. Suurella lämmöllä ja rakkaudella hän opetti ja kasvatti kuuromykkiä sekä koetti johtaa heitä Jumalan valtakuntaan. Vielä elää useita piispa Alopæus-vainajan oppilaita maassamme. He säilyttävät kiitollisessa mielessä herttaisen, vakavan piispa-vainajan muistoa. Ja varmasti heidän sydämissään on säilynyt moni hyvä opetus, minkä piispa ruokoihin heille ennen nuoruudessa antoi.

Vielä eronsa jälkeenkin Turun k. m. koulusta ja piispaksi Porvoon hiippakuntaan tultuaan hän laajoilla tarkastusmatkoiltaan muisti kaukaisten seurakuntien yksinäisiä kuuromykkiä, kutsui heitä luokseen, viittasi heille jumalansanaa ja laski H. p. ehtoolliselle heitä. Ennen kuolemaansa lahjoitti hän rahasumman Turun k. m. koululle. Sen koroista jaetaan pieniä apurahoja jouluksi piispa-vainajan entisille, nykyään jo vanhoille oppilaille. Erityisen suuri merkitys oli piispa Alopæuksella k. m. koulun johtajana siinäkin, että hän kehoitti ja opasti niin monta nuorta, sivistynyttä tunnollista henkilöä kuuromykkäin opettajaksi.

Toinen pappismies, joka suoritti pitkän päivätyön kuuromykkien hyväksi oli pastori *Akilles Siren* († 1890), Porvoon k. m. koulun johtaja. Monen monet kuuromykät saivat häneltä opetusta uskon asioissa sekä koulussa että kouluajan jälkeen.

Pastori *A. E. Nordman* († 1918) oli myös uskollinen k. m. ystävä. 37 vuotta oli hän Turun k. m. koulun johtajana piispa Alopæuksen jälkeen.

Kuinka monelle kuuroille ehtikään hän puhua Jeesuksesta ja neuvoa tietä ijan-kaikkiseen elämään taivaassa! Kuinka monelle oppilalle pitkään hän rippikoulua ja laski H. ehtoolliselle! Kesäaikoina, kun koulutyötä ei ollut, matkusteli pastori Nordman eri puolilla maata tervehtimässä kuuromykkiä. Hän piti jumalanpalveluksia heille, jakoi H. ehtoollista, opetti, lohdutti, ilahutti heitä, sekä nuhteli ja varoitti niitä, jotka sitä tarvitsivat.

Samaa on sanottava Jyväskylän k. m. koulun johtajasta, rovasti *E. J. K. Luomasta*. Nuoruudesta saakka, läpi vuosikymmenien, on hänkin työskennellyt kuuromykkien hyväksi, ensin Huittisissa ja Hauholla ja sitten Jyväskylässä v. 1894 alkaen tähän päivään asti. Miten monta hyvää siementä kuuromykkäin sydän-peltoon onkaan hän jo ehtinyt kylvää! Rakkautta ja osanottoa on hänellä siihen

työhön aina riittänyt. Lupa-aikoina hänkin ennen, useimmin puolisonsa, rouva Helena Luoman, kanssa matkusti Keski-Suomen, Savon, Karjalan, Pohjanmaan y. m. seutuja, kokoili kuuromykkiä hartaustilaisuuksiin ja toimi sielunhoitajana heidän keskuudessaan.

Kuuromykkien hyväksi työskenteli myös Kurikan kirkkoherra *B. Söderman*-vainajakin monet vuodet. Hän toimi pappina eräissä etelä-Pohjanmaan seurakunnissa ja tapasi siellä useita vanhempia, koulunkäymättömiä k. m. Sääliä tunsipa pastori S. heitä kohtaan ja perusti k. m. koulun Kurikkaan vanhoja kuuromykkiä varten. Tämä koulu opetti monia vanhoja kuuroja miehiä ja naisia sekä antoi heille tietoja Jumalasta ja ijan-kaikkisesta elämästä.

K. H. Alopæus.

Akilles Sirén.

A. E. Nordman.

E. J. K. Luoma.

Kaikki yllämainitut kirkonmiehet (papit) ovat tehneet suuriarvoista työtä kuuromykkien hyväksi, jotka ennen elivät yksinäisinä, unohdettuina ja syrjäytettyinä. He tunsivat kuuromykkiä, tutustuivat heidän «kieleensä», ja osasivat lähestyä kuuromykkiä oikealla tavalla.

Suomen kirkon pappien aloitteesta päätti sitten yleinen kirkolliskokous pyytää Suomen valtiota asettamaan omat vakinaiset sielunhoitajat, eli matkapapit kuuromykkille. Valtio suostui siihen. Maa jaettiin 2 piiriin. Ja tammik. 1 p:nä v. 1908, siis 15 vuotta sitten, astuivat maamme ensimmäiset k. m. matkapapit virkoihinsa, toinen itäiseen piiriin, asuntopaikkana *Helsinki*, toinen läntiseen piiriin, asuntopaikkana *Waasa*. Myöhemmin lisättiin matkapappien lukua niin, että kuhunkin hiippakuntaan tuli oma k. m. pappi. — 15 vuotta ovat matkapapit nyt työskennelleet k. m. sielunhoitajina. He ovat koettaneet johdattaa maamme kuuromykkiä jumalanpelkoon, hyviin tapoihin ja kristilliseen elämään. He ovat etsineet yksinäisimpiäkin k. m. maaseutujen kaukaisista sopukoista. Köyhiä, sairaita, pahantapaisia, niinkuin onnellisimmissa oloissa eläviäkin ovat matkapapit koettaneet palvella. Kuuromykät itse tietävät minkäarvoisen lahjan he

saivat kun Suomen valtio ja kirkko antoi heille omat erikoiset miehet sielunhoitajiksi.

Läntisen piiriin v. t. matkapappina oli aluksi pastori *Jalmari Vesenterä* (kuoli 35 vuotiaana 5. 2. 1916) muutamia kuukausia. Vakinaiseksi papiksi tähän piiriin tuli past. *K. A. Nyman* syksyllä v. 1908 ja on hän toimessaan vieläkin, nyk. Turun hiippak. matkapappina. Itäisen piiriin papiksi tuli past. *H. Nyberg*, joka myöskin vielä on toimestaan, nykyisin Porvoon hiippakunnan matkapappina. Savonlinnan hiippakunta sai matkapapikseen v. v. 1917 past. *Otto Myyryläisen*, mutta erosi hän toimestaan jo v. 1920 eikä hänen jälkeensä ole onnistuttu saamaan ketään toista. Kuopion hiippakunnan matkapapiksi tuli v. 1918 past. *Tuomas Itkonen*, joka kuitenkin äsken on nimitetty Inarin kirkkoherraksi ja poistuu pian tällä alalta hänkin.

Ylläolevasta huomaamme, että Suomen valtio ja Suomen kirkko ovat paljon uhranneet kuuromykkäin hyväksi siinäkin, että on pidetty huolta kuuromykkäin sielunhoidosta, heidän ijäisyystarpeistaan. Kirkko on antanut miehiään, pappeja, jotka valtion varoilla ovat toimineet kuuromykkäin opettajina, neuvojina, auttajina, ystävinä jo pitkät ajat.

Kuuromykät ovat iloinneet tästä. Yleensä ovat

B. Söderman.

Jalmari Vesenterä.

K. A. Nyman.

H. Nyberg.

Otto Myyryläinen.

Tuomas Itkonen.

k. m. kiintyneet pappeihinsa ystävyden siteillä. Varsinkin maaseudulla on juhlapäivä kuuromykillä milloin he saavat kutsun tulla seurakunnan pappilaan, kunnanhuoneelle, tahi kirkkoon jumalanpalvelukseen. Jokainen kuuromykkä silloin tulee tähän harvinaiseen tilaisuuteen »näkemään» saarnaa ja nauttimaan H. ehtoollista, kertomaan elämästään ja saamaan neuvoja, kehoituksia, lohdutusta, ehkä nuhdettakin. Tietääksemme on olemassa yleensä hyvä sopu ja ystävyys kuurojen seurakunnan ja heidän pappiensa kesken. Se näkyy siitäkin, että nyt 15 vuotisen, säännöllisen seurakuntatyön johdosta k. m. keskuudessa on järjestetty pieniä »seurakuntajuhlia» tahi »kirkkojuhlia» erällä paikakunnilla. Sellaisen toimeenpanivat esim. *Tampereen* kuuromykkät Uudenvuodenpäivänä Johanneksen kansakoulun salissa, joka oli juhlaa varten kaunistettu joulukuusilla, kynttilöillä, kukkasilla ja Suomen lipuilla. Tilaisuudessa pitivät muistopu-

heita nti Siiri Talvia, rva Sofia Helminen ja hra M. Mikkolainen. Porvoon hiippak. matkapappi oli kutsuttu tulemaan myöskin mukaan ja kertoi hän muistoja 15 vuotisen työnsä ajalta paljon.

Samallaisia muistojuhlia oli Helsingissä sunnuntaina tammik. 27 ja helmik. 4 p:nä. Pidettiin useita vakavia puheita (J. Sundberg, E. Karilas, A. Norstedt, A. Nyman, H. Nyberg), näytettiin varjo-kuvia matkapapin 15 vuotisilta matkoilta Suomessa, Ruotsissa ja Virossa, nautittiin virvokkeita j. n. e. Vieläpä annettiin matkapapille, paitsi kauniita puheita, myös arvokkaita muistoja: Tampereella hopealusikoita ja Helsingissä kallisarvoinen, A. Galen-Kallelan toimittama Koru-Kalevala. Toivomme jatkuvaa hyvää suhdetta seurakunnan ja matkapappien kesken ja runsasta siunausta työlle, mikä k. m. keskuudessa tehdään Jumalan valtakunnan levittämiseksi.

Viittomakielen käyttäminen puhekouluissa.

Tästä asiasta jatkuu vielä väittely Pohjoismaiden k.m. opettajain lehdissä. Viime joulukuun Kuuromykkäin Lehden numerossa oli vapaasti suomennettu Manillan k.m. koulun johtajan, hra *J. Prawitzin* kirjoitus. Hän on viittomakielen puolestaja, kuten lukijamme muistanevat. Hän ja Tanskan k.m. matkapappi *Joh. Jörgensén* y.m. ovat kirjoittaneet Pohjoismaitten Kuuromykkäinkoulujen opettajain Lehteen kirjoituksia, joissa toivotaan, että viittomakieltä käytettäisi jonkunverran opetuksessa puhekoulujen ylemmillä luokilla.

Näitä kirjoituksia vastustaa m. m. Lundin k.m. koulun johtaja *J. Bergqvist* Ruotsista. Hänkin on kirjoittanut tästä asiasta mainittuun lehteen. Suommennamme tähän nyt vapaasti muutamia, lyhennettyjä pääkohtia hra Bergqvistin kirjoituksesta.

Bergqvist kirjoittaa tähän suuntaan: Kuuromykkät ovat ruvenneet vaatimaan, että heidän puhe-

kouluissaan pitäisi ruveta opettamaan myös viittomakieltä ja viittaamalla. He tahtovat, että kaikki k.m. oppilaat oppisivat samanlaisen viittomakielen, niin että he sitten helposti ja mukavasti voisivat seurustella toistensa kanssa kokouksissa, yhdistyksissä ja tavatessaan yksityisesti toistensa. Tätä he pitävät onnena. He pyrkivät siis onneen viittomakielen avulla.

Mutta puhekoulujen opettajat ajattelevat toisella tavalla. He tahtovat myöskin johtaa kuurot oppilaisensa onneen. Mutta he uskovat oppilaittensa pääsevän onneen puhekielen avulla, eli sillä tavalla, että kuurot oppilaat hyvin oppivat äidinkielen: puhutun, kirjoitetun ja painetun sanan eli kielen. Kuuro ihminen voi tulla onnelliseksi vasta silloin kun hän puheen eli kielenkäytön avulla pääsee yhteyteen toisten ihmisten kanssa ja ymmärtää äidinkieltänsä niin hyvin, että voi

lukea kirjallisuutta. Kirjoista voi hän sitten saada itselleen tietoja, ajatuksia ja opetuksia, jotka tekevät hänet onnelliseksi.

Hra B. sanoo, ettei kuuro ihminen viittomakielellä koskaan voi oppia niin paljon kuin puhekielellä. Viittomakieli on puutteellista ja epäselvää; sitä voi ymmärtää ja selittää eri tavoilla. Eikä viittomakieltä ymmärrä toiset kuulevat ihmiset. Kuuro ei voi viittaamalla saada kuulevia ymmärtämään kaikkia ajatuksiaan. Eikä kuuleva osaa viittaamalla ilmaista kuuroille kaikkea mitä tahtoi.

Kuuron täytyy siis oppia käyttämään ja ymmärtämään sen kansan kieltä, jonka keskuudessa hän asuu. Siten hän voi tulla onnelliseksi. Mutta sanotaan: opettakaa kuuroille sekä puhekieltä että viittomakieltä! Hra B. huomauttaa, että se on mahdotonta; viittomakieli estää ja häiritsee puhekielen oppimista. Kuuro ei voi oppia hyvin puhumaan jos hän ei totu ajattelemaan sanoilla, äidinkielellä. Puhekieli ja viittomakieli ovat aivan erilaiset. Puhuesssa täytyy ajatella toisella tavalla kuin viitatessa. Kun siis opettaja opettaa kuuroille oppilaille puhekieltä, niin täytyy hänen totuttaa oppilasta ajattelemaan kielen lakien mukaan. Tässä viittomakieli estäisi, vahingoittaisi ja sotkisi opetuksen. Viittoma- ja puhekieli ovat niin erilaiset ja yhteensopimattomat kuin tuli ja vesi. Se ihminen ei ymmärrä opetuksen tarkeyttä, joka vaatii, että viittoma- ja puhekieltä pitäisi opettaa yht'aikaa samoille oppilaille.

K.m. kouluissa pitäisi oppilaitten oppia kieltä niin paljon, että he ymmärtävät tavallista, helpotajuista, kansan luettavaksi painettua kirjallisuutta sekä osaavat suulla puhumalla ja kirjoittamalla tyydyttävästi ilmoittaa ajatuksensa. Tähän täytyy kouluissa innokkaasti ja ahkerasti pyrkiä. Sentähden pitää puhumista harjoittaa väsymättömästi. Oppilaitten kanssa täytyy puhua paljon ja heitä täytyy pakoittaa puhumaan sekä luokkahuoneessa, että pihalla, sekä tunnilla ollessa että lepoaikoina, sekä opettajain, että hoitajain ja palvelijain kanssa. *Puhu suulla aina ja joka paikassa, missä voit! Viittaa vain silloin kun on pakko!* Herra B. ei tahdo siis kokonaan kieltää viittaamista kouluissa. Mutta ei saa tarpeettomasti viitata. Puhekielen pitää saada hallita. Hra B. arvelee, että Ruotsin k.m. kouluissa liian paljon sallitaan viittaamista ja kehoittaa hän opettajia ja hoitajia viittaamaan vähemmän ja puhumaan enemmän.

Hra B. ehdottaa eräitä keinoja, millä puhekieli saataisi rakkaammaksi kuuroille. Sellainen keino olisi sopivien, hauskojen, helpotajuisten kirjojen hankkiminen kuuromykille. Hän ehdottaa, että painettaisi pieniä kuvakirjoja jo pienille kuuroille lapsille, jotka alkavat oppia kielen aakkosia puhekoulujen alkuluokilla. Isommille oppilaille ja koulusta pois päässeille kuuromykille pitäisi myös painaa paljon helppoja, hauskoja, hyödyllisiä kirjoja. Kuurot ymmärtäisivät helppoja kirjoja. Niistä oppisivat he äidinkielensä, oppisivat ajattelemaan

kielen lakien mukaan, sivistyisivät ja viisastuisivat. Sokeille hankitaan paljon kirjoja. Kuuroille pitäisi myös toimittaa enemmän lukemista. Sillä olisi ääretön merkitys kielenoppimiseenkin nähden. Se opettaisi kuuroille uusia sanoja ja kielimuotoja, se opettaisi heitä puhumaan sanat oikeassa järjestyksessä, eikä sotkemaan sanajärjestystä niinkuin viittomakielellä.

Hra B. mainitsee esimerkin siitä, kuinka viittomakielellä sotketaan sanat niin, ettei tavalliset ihmiset sitä ymmärrä. Kerran opetti hra B. oppilaille Islannista ja sen valaskaloista. Eräs oppilas kysyi: „valaskalat onko paljon?“. Oppilaan olisi pitänyt kysyä: „onko Islannissa paljon valaskaloja?“. Viittomakieli oli sekoittanut sanajärjestyksen hänen ajatuksiinsa. Tällaisia esimerkkejä saa lukea paljon esim. kuuromykkin kirjissa.

Ihminen, joka ei tunne kuuromykkiä voi hämmästyä kun kuulee heidän sotkuista puhettaan tahi lukee heidän kirjeitään. „Mitä tämä on? Eihän tätä ymmärrä kukaan?“.

Viittomakielen merkit ovat myös vaikeat selittää oppilaille. Ja näillä merkeillä ei ole helppo opettaa kuuroille tärkeitä asioita, käsitteitä. Viittomien avulla saavat kuurot vain puolinaisen, hämärän ja heikon tiedon asioista. He sanovat kyllä ymmärtävänsä kaikki. Mutta jos ruvetaan oikein kyselemään ja tutkimaan asiaa, niin huomataan, etteivät he ymmärräkään sitä. Yleensä kuuromykät tyytyvät vain puolinaisiin, hämääriin ja heikkoihin tietoihin. On tietysti poikkeuksiakin, sanoo hra B. On sellaisiakin kuuroja, joilla on tarkat tiedot ja osaavat kirjoittaa, puhua ja viitata selvästi ja hyvin,

Kuuromykkiä voi kohottaa onneen ja sivistykseen ainoastaan siten, että opetetaan heille kieltä, sanoo hra B. Ei siihen riitä viittomakieli eikä yhdistyselämä, kuten past. Jörgensén luulee. Yhdistysten kokouksissa voi kuuromykkin olla vain muutaman tunnin viikossa. Ei hän noin lyhyessä ajassa voi paljon sivistyä ja kehittyä. Ei. Sivistykseen tarvitaan tietoja. Tietoja saa kirjoista kun niitä osaa lukea ja ymmärtää. Sentähden moni puhekoulun käynyt kuuro, joka elää maaseudulla yksinäisenä, kaukana yhdistyksistä, usein kehittyä ja sivistyy paljon enemmän, kuin yhdistysten jäsenet kaupungeissa. Miksi? He ovat kouluissa oppineet äidinkielensä. Sen avulla kylvettiin heidän sielunsa tiedon siemeniä, jotka siellä itävät ja kasvavat jälestäpäin.

Kyllä yhdistyksetkin voivat olla hyödyllisiä, arvelee hra B. Hän toivoo, että jo kouluissa oppilaille olisi pikkuyhdistyksiä, esim.: lukuseuroja, jalkapalloseuroja, urheiluseuroja. Niissä oppilaat tottuisivat opettajainsa johdolla itsenäiseen toimintaan, jonka menestyksestä itse ovat vastuussa.

Johtaja B. ei siis puolusta viittomakielen käytäntöön ottamista puhekouluihin. Sillä se estäisi kielen oppimista. Mutta hänen mielestään ei voi

kieltää oppilaita käyttämästä viittomia omassa keskuudessaan; kiellosta ei olisi mitään hyötyä.

Lopuksi mainitsee hra B. mitä hänen mielestään on tärkeätä kuuromykkäoppilaiden kehitykselle kouluaikana. 1) kouluaikaa pitäisi pidentää; 2) oppilaat on jaettava niin, että etevämmät oppilaat ovat a-luokilla ja heikompihajaiset b ja c-luokilla; 3) opettajain pitää olla toimeensa sopivia ja hyvin valmistuneita; 4) enemmän yhteistyötä opettajain kesken sekä opettajain ja koulun muun henkilökunnan kesken; 5) on hankittava sopivia oppikirjoja; 6) on hankittava huvittavaa kirjallisuutta oppilaitterit luettavaksi väliajoilla; 7) kieltä on opetettava väsymättä, niin että se tulee kuuromykkäin henkiseksi omaisuudeksi; 8) puhekieltä on käytettävä jokapäiväisessä elämässä koulun ulkopuolellakin ja viittomista on sallittava vain silloin kun puhumalla ei päästä selvyteen asiasta; 9) oppilaita on opetettava hyvin ääntämään, niin että ihmiset heitä ymmärtävät eikä heidän tarvitse hävetä huonoa puhettaan.

Noilla edellytyksillä voivat kuuromykkät saada sellaisen henkisen kehityksen ja kielitaidon, että kykenevät seurustelemaan kuulevien ihmisten kanssa jokapäiväisessä elämässä ja kirjallisuuden avulla. Ja näin heidän sivistyksensä paranee ja kohoaa.

Mutta: raajarikko ei voi koskaan oppia kävelemään hyvin eikä sokeana syntynyt voi oppia tuntemaan värejä. Samoin ei varsinainen kuuromykkä milloinkaan voi oppia tuntemaan kielen ja puheen kaikkia, hienoja vivahduksia.

Suomen kuuromykkäin Maatalousyhdistystä perustamaan!

Me tiedämme, että Suomen Kuuromykkäin Liitto tahtoo toimia kaikkien kuuromykkien hyväksi Suomessa. Mutta sen rahavarat ovat niin pienet, että sen täytyy rajoittaa toimintansa pääasiassa sellaisiin paikkakuntiin, joissa asuu paljon kuuromykkiä lähellä toisiaan. Hajallaan maaseudulla asuvien kuuromykkien hyväksi työskenteleminen sen täytyy pakosta jättää vähäiseksi.

Minä tahdon nyt koroittaa ääneni hajallaan maaseudulla asuvien, monessa suhteessa unhoitettujen kuuromykkien puolesta, ja vakavasti kysyä: eikö todellakaan heidänkin kehittämiseksi voitaisi tehdä enemmän kuin tähän asti?

Me, maalaiskuuromykkät, olemme viettäneet hiljaista elämää, koettaneet tyytyä kohtaloomme, yksinäisyyteemme. Kuitenkin herää usein mielessämme ajatus: jospa mekin saisimme enemmän oppia ja pääsisimme kehittymään yhtä mukaa kuulevien kanssa!

Ystävämme meille sanovat: teidän täytyy oppia paremmin lukemaan puhetta huulilta, että voitte kehittyä kuulevien kanssa saman arvoisiksi, mennä

heidän kouluihinsa, ottaa osaa heidän edistysrienteihinsä j. n. e. Mutta se on meille mahdotonta monessa suhteessa. Kuurous lepää liian raskaana yllämme! Parhaimillakin hengenlahjoilla varustetuille se asettaa liian paljon esteitä tielle! Me välttämättömästi tarvitsemme opettajia, jotka meitä osaavat opettaa senkin jälkeen, kun lopetamme kuuromykkäin koulun.

Siksi me pyydämme, että ystävämme enemmän kuin tähän asti rupeavat myös maaseudun kuuromykkiä opettamaan. Paitsi luentokursseja, me tarvitsemme myös mehiläishoito y. m. maataloudellisia kursseja järjestettynä yksinomaan kuuromykkille, taikka opettajia kuuromykkiä varten kuulevien toimeenpanemiin sellaisiin kursseihin. Me tarvitsemme opintoretkeä, omin silmin nähdäksemme, mitä parasta on maatalouden alalla Suomessa aikaan saatu. Tällaiset opintoretket ovat meille maaseudun kuuromykkille suurarvoisia. Kuuron täytyy oppia kaikki silmillään. Jos hän ei ymmärrä vaikeatajuisia oppikirjoja, niin sen hän helposti ymmärtää, jonka omin silmin näkee taitavan johtajan selittämänä. Ajattelin Tampereen maatalousnäytellyssä käydessäni: täällä olisi hyvä tilaisuus saada paljon oppia, jos olisi maatalousalaa tunteva ohjaaja selittämässä. Mainitussa näyttelyssäkin kävi paljon kuuromykkiä. Mutta varmaan nyt jälkepäin kaikista heistä tuntuu siltä, että he olivat siellä vaan »huvimatalla.» — Vähemmän turhanpäiväisiä huvimatkoja! Enemmän tietopuolisia retkeilyjä kuuromykkille!

On hyviä toiveita myös siitä, että valtion toimesta lähimmässä tulevaisuudessa suuressa määrin ryhdytään jakamaan tilatomille omaa maata. Siinäkin suhteessa olisi tärkeää, että kuuromykkätkin voisivat jonkun yhdistyksen puolesta saada neuvoja ja ohjausta näissä tärkeissä asioissa.

Nämä kaikki olisi hyviä toteuttaa, jos olisi rahaa. — Minä ajattelen, että epäilemättä nykyinen hallitus näihinkin tarkoituksiin apuansa antaisi, jos olisi *Kuuromykkien Maatalousyhdistys* sitä pyytämässä. Onhan Urheiluliittommekin saanut huomattavan valtioavun.

Kun tarkoitukseni on esittää nämä ajatukseni Suomen kuuromykkäin yleisessä kokouksessa, niin pyydän kaikkia Suomen kuuromykkiä ja heidän hyväksensä työskenteleviä ystäviä vakavasti ajattelemaan asiaa, että se voitaisiin jo kokouksessa saada alkuun. Omasta puolestani olen ajatellut seuraavanlaista yhdistystä: Kokouksessa valittaisiin yhdistykselle johtokunta koko maata varten. Johtokunnan huoleksi jäisi sääntöjen laatiminen y. m. Koko maa jaettaisiin piirittoimikuntiin, joissa jokaisessa työskentelisi muutamia tarmokkaita henkilöitä asian hyväksi kuuromykkien keskuudessa. — Tällä tavalla järjestettynä olisi helpommin voitettavissa vaikeudet, jotka johtuvat siitä kun kuuromykkät asuvat hajallaan maaseudulla.

Valtioavusta, jäsenmaksuista y. m. varoja saatuaan voisi Maatalousyhdistys toimia kuuromykkien hy-

väksi, vaikkapa pienessäkin määrässä. Pienikin edellämainitun tapainen toiminta olisi suuriarvoista.

Jos olisi henkilöitä, jotka haluaisivat kirjeväihdolla asiasta kanssani enemmän keskustella, niin pyydän kirjoittamaan osoitteella: Nurmi as. Häsälä.

Mikko Suuronen.

Ylös tytöt — „uuteen Heimariin“.

Luultavasti tämän lehden lukijat vielä muistavat Heimarin nimen ja tietävät, että siellä kuuromykkätytöt ennen kesäisin kävivät oppimassa kasvitärhanhoitoa, ruuanlaittoa, leivänleipomista, kaljantekoa, pienten kotieläintenhoitoa y. m. taloustehtäviä. Tytöt tulivat aina mielellään Heimariin ja viihtyivät siellä erittäin hyvin kuulevien tovereittensa seurassa. Opettajat pitivät paljon kuuromykkätytöistä ja olivat tyytyväisiä heidän työhönsä ja hyvään käytökseensä. Kaikki olivat iloisia ja työtä tehtiin ahkerasti koko kesä. Vanhoissa Kuuromykkäinlehdissä on monta hauskaa kirjettä Heimarin ajoilta.

Mutta nyt kahteen kolmeen vuoteen ei ole kuulunut Heimarista enää mitään. Te tietänne, että Heimarin talo on myyty ja sen uusi omistaja on lopettanut koulun. Se on valitettava asia, että niin on tapahtunut, että kuuromykkätytötme ovat sen menettäneet eikä toista ole tilalle saatu. Suomessa on kyllä koko joukko samallaisia kouluja, mutta kuuromykkätytötme ovat olleet hitaita niihin oppilaiksi pyrkimään. Tai onko syy siinä, ettei teitä kukaan ole niihin ohjannut. Mutta osaisihan sen tehdä itsekin, pitää koettaa tulla ominneuvoinkin toimeen tässä maailmassa. Kun me teidän entiset opettajanne tiedämme, että sellainen koulu olisi teillekin erittäin tarpeellinen ja tarvitsette apuamme, niin enme sittenkään ole voineet olla ryhtymättä puuhaamaan teille „uutta Heimaria“, uutta kasvitärha- ja talouskoulua kuuromykkätytöillemme. Samassa koulussa, mutta toiseen aikaan vuodesta on aikomus saada opetusta kaikellisissa maataloustöissä myös kuuromykkäpojille. Siitä kuitenkin kirjoitetaan heille enemmän vastedes tässä lehdessä.

Allekirjoittanut on keskustellut Jokioisten Pienviljelijäkoulun johtajan kanssa asiasta ja kirjoittanut sanotun koulun johtokunnalle pyynnön, että mainittuun kouluun otettaisiin oppilaksi myös kuuromykkäinkoulun käyneitä. Koulun johtaja, joka ennenkin on ollut tekemisissä kuuromykkäin kanssa, oli erittäin suojea esitykselle ja lupasi mielellään toimia kuuromykkäin hyväksi. Toivotavasti pian saamme myös tietää, mitä johtokunta on asiassa päättänyt.

Jokioisten pienviljelijäkoulu on Jokioisten pitäjässä, ja on sinne matkustettava Humppilan aseman kautta. Koulun ovat perustaneet ja ylläpitävät valtio ja Alfred Kordelinin lahjoitusrahasto.

Koulussa pidetään vuosittain useampia eri kursseja sekä pojille että tytöille. Poikien kurseista, kuten jo edellä mainitsin, ei tällä kertaa tämän enempää. Tahdomme vain lähemmin antaa tietoja tytöille pidettävistä kasvitärha- ja kotitalouskurseista, jotka alkavat toukokuulla ja loppuvat syyskuulla.

Tyttöjen kursseilla annetaan opetusta ja käytännöllistä harjoitusta kasvitärhassa, kotieläintensuojissa sekä keittiössä m. m. seuraavissa aineissa: kasvitärhanhoidossa, karjan- ja sianhoidossa, kananhoidossa ja mehiläishoidossa, ruuanvalmistuksessa ja yleisessä kodinhoidossa. Vähemmän tärkeät oppiaineet voi jättää pois.

Kurssimaksu koko ajasta on 25 mk. Asunnosta ja lämmöstä maksavat oppilaat 10 mk kuukaudessa. Laitoksessa on yhteisruokala ja on ruoka siinä tullut nykyisin maksamaan noin 200 mk kuukaudessa. Oppilashuoneissa on kalusto ja sängyissä olkipatjat, mutta oppilaiden on tuotava kouluun tullessaan peite, pieni patja (=tyyny), pyyheliinoja sekä lakanoita. Tarvittavan valon kustantavat oppilaat yhteisesti.

Päästäkseen kurssille tulee hakijan olla täyttänyt 16 vuotta. Hänellä pitää olla:

papinkirja, jossa on todistus siitä, että hän on hyvämaineinen;

lääkärintodistus, ettei hänessä ole tarttuvaa tautia (jos on vaikea saada lääkärintodistusta, niin lääkäri tarkastaa oppilaan kouluun tullessa)!

jäliennös koulutodistuksesta ja *vanhempain lupa-kirja*, jos pyrkijä on alaikäinen.

Koulussa jaetaan 100—300 markan suuruisia apurahoja. Jos hakija toivoo niitä saavansa, pitää hänellä olla todistus vanhempainsa varallisuudesta. Vähävaraisia, tarmokkaita ja opinhaluisia pyrkijöitä avustavat myös Kuuromykkäin auttajayhdistykset, mutta tulee hakijan itsensäkin joku osa koulukustannuksista suorittaa.

Ne koulunkäyneet kuuromykkätytöt, jotka haluavat kursseille päästä, ilmoittakoot *heti* postikortilla nimensä ja osoitteensa allekirjoittaneelle, Turun kuuromykkäinkoulun johtajalle.

Turussa, helmikuulla 1923.

E. J. Pesonen.

Kuvaus eräästä k. m. jumalanpalveluksesta Lontoon kirkossa Englannissa.

Sweitsin K. m. lehdestä suomennamme seuraavan kuvauksen k. m. jumalanpalveluksesta Lontoon suurkaupungissa.

Olin viime kesänä Lontoossa käymässä. Kun minulla oli sangen vähän aikaa, niin en voinut käydä katsomassa yhtään lontoolaista k. m. koulua,

ne kun ovat laitakaupungilla, kaukana keskustasta. Mutta sen sijaan olin läsnä k. m. jumalanpalveluksessa Vapahtaja-kirkossa St. Saviourin kaupunginosassa. Tämä kirkko on Lontoon vilkkaaimpiin liikkeisimmän kadun, Oxfordstreetin varrella.

Jumalanpalvelus englantilaisissa kirkoissa kestää yleensä kauan. Alttaripalvelus (messut) ja rukous yksinään jo kestävät kokonaisen tunnin. Jumalanpalveluksessa soitetaan ja lauletaan paljon; seurakunta laulaa ainakin 5 virttä ja laulukuoero esittää myös monta laulua.

Olin utelias näkemään millä tavalla soitto ja laulut kuuromyökkäin jumalanpalveluksessa suoritetaan.

Sattui olemaan *elouhla* kirkossa tuona sunnuntaina. Englannissa vietetään elouhlaa siten, että seurakuntalaiset tuovat kirkkoon kiitosuhrina maantuotteita, hedelmiä, kukkia, leipää, jotka sitten myydään ja saadut rahat käytetään köyhien sairaitten ja pakanain auttamiseksi y. m. hyväntekeväisyyslaitoksiin. Vapahtajakirkon koko alttaripuoli oli elouhjana täynnä monivärisiä kukkia, porkkanoita, punajuuria, kaalia, perunoita, tomaatteja, rypäleitä y. m. puutarhan tuotteita.

Kirkossa oli noin 350 kuuromyökkää Lontoon keskusosasta. Useimmat viittasivat vilkkaasti keskustellen keskenään ennen jumalanpalveluksen alkamista. Ainoastaan harvat puhuivat suulla. Englanninkieli onkin vaikeata huuliltaluettavaksi ja puhuttavaksi. Ihmeekseni huomasi, että täällä Lontoossa viitottiin jokseenkin samalla tavalla kuin kotonani Sveitsissä, niin että minäkin ymmärsin näitä viittomia jokseenkin hyvin. Viittomakieli on todella kansainvälinen kieli.

Jumalanpalvelus alkoi. Kaksi pappia seisoi alttarilla kirkkaassa sähkövalossa. Mutta seurakunta istui puolipimeässä kirkossa. Aluksi toinen papeista luki suulla erään virren sekä samalla viittasi sen kauniilla viittomilla. Toinen pappi (hän oli itse kuuromyökkä) luki saman virren sormikielellä. (Englannin sormiaakkoset tehdään kahden käden sormilla).

Sitten luettiin rukous sekä puhe- että sormikielellä ja viittomilla. Sitten luettiin vuorotellen raamattua, virsiä, rukouksia ja messuja, kaikki puhe, viittoma- ja sormikielellä. Nyt tuli kolmas pappi alttarille. Hän saarnasi noin 25 minuuttia puhumalla suulla ja viittoamalla yht'aikaa.

Lopuksi luettiin vielä virsi.

Kaikki tapahtui mitä juhlallisimman hiljaisuuden vallitessa. Kuului ainoastaan papin hiljainen ääni

sekä muutamain kuuromyökkäin äänekäs rukous, he kun koettivat ääneensä lausua rukouksia papin mukana. Ja eräs lapsi itki kuuromyökkä äitinsä sylissä. Minä ihmettelin suuresti miten hartaasti ja hiljaa kaikki nämä kuurot ihmiset seurasivat pitkää jumalanpalveluksensa menoa, vaikka he ennen sen alkua olivatkin olleet niin vilkkaassa viittoma-keskustelussa. Mutta heti jumalanpalveluksen loputtua alkoivat sormet, kädet ja huulet liikkumaan ja kasvojen ilmeet kertoivat innokkaasta ajatusten vaihdosta.

Tämä kuuromyökkä seurakunta St. Saviourissa on sangen köyhä ja vähävarainen. Aika ajottain (— silloin tällöin) toimeenpannaan varojenkeräys seurakuntatyön ja kirkon hyväksi. Kirkon ovelle on kiinnitetty suuria ilmoitustauluja, joissa kehoitetaan ohikulkevia uhraamaan ropojansa ja varojansa k. m. seurakunnan avuksi. Lontoossa on 5 k. m. kirkkoa. Vuonna 1901 oli Englannissa ja Skotlannissa yhteensä 21,855 kuuromyökkää, kouluja oli heitä varten 72 ja oppilaita niissä 5,008.

Kuuromyökkäin papit julkaisevat sanomalehteä „Ephata“ kuuromyökkäille.

URHEILUOSASTO

Hiihtämään!

Hiihto on syntynyt olosuhteiden pakosta. Satoja vuosia sitten, jolloin maamme saloilla ei ollut minkäänlaisia teitä, jolloin oli lunta vyötäisiä myöten, saattoi ainoastaan suksilla päästä kulkemaan. Mutta nykyään pääsee sentään hevoseilla ja junallakin. Silti ei hiihtäminen ole käytännöstä poissa. Sitä harjoitetaan nyt *urheiluna*, joka monipuolisuudessaan ja jaloudessaan hakee vertaistaan.

Koetapas kuvitella mielessäsi talvista luontoa: lumi-peitteisiä vaaroja, valkotasankoja, huurteista metsää ja maaliskuista latua edessäsi! Jos onnistut kuvitteluissasi, katoaa oitis mielestäsi välinpitämättömyys: Sinä hankit itsellesi sukset ja lähdet intomieliin tavoittelemaan tuota kevähangan auringossa kimmeltävää latua.

Hiihto vaikuttaa kaikkiin ruumiin lihaksiin, samoin kuin juoksukin, kehittävästi. Vaihteleva epätasainen maa tarjoaa työtä milloin käsille milloin jaloille. Ja selän voimistuttamiseksi on hiihto mainiota. Ja hiihdon säännöllinen harjoittaminen kehittää vartalon notkeaksi ja jätäväksi, muodostaa liikkeitä sulaviksi, joustaviksi ja reippaiksi.

Kaikki kuuromyökkät, ikään ja sukupuoleen katsomatta: Suksille! Näyttäkäämme koko maailmalle, että olemme suomalaisia urheilijoita, hiihtäjäkansaa, jonka käsissä aikojen kuluttua on Pohjolan kohtalo.

Heittäkäämme raukoille velttous ja oman mukavuuden tavoittelu, ne kuuluvat heille eikä meille!

Täytyykää talviset vaarat ja notkot, täytyykää hiihtäjistä, joiden kasvoista loistaa ilo, terveys ja voima!

Suksille kuuromyökkät!

Hiihtämään, hiihtämään!

T. Ks.

Tietoja kotimaasta.

Kuopion kuuromyökkäin yhdistys piti tavanmukaisen kuusijuhlan jäsenilleen ja kutsuvieraille. Olipa saapunut vieraita maaltakin. Siihen tilaisuuteen oli ilmestynyt pirteästi toimitettu yhdistyksen seuralehden „Toverin“ joulou- ja uudenvuoden numerot. Siitä luettiin illan kuluessa. Sillä välin juotiin kahvia. Viimein tulla tup-sahiti joulukko sisään kantaen vaivalloisesti suurta vak-kaa täpösen täynnä lehoja. Jokainen sai osansa, joten kaikkien kasvot loistivat hymyä iloisesta mieli-alasta. Toimekkaat emännät hommasivat kaikkien iloiseksi yllä-tykseksi joulupuuroa pöytään. Korea joulukuusi oli kai-ken lisäksi kohottamassa joulutunnelmaa. Lopuksi lei-kittiin puoliyöhön asti, ja uuden vuoden kynnyksellä, toi-vottaessamme toisillemme onnekasta uutta vuotta, me-nimme tyytyväisinä kotiimme yöpuulle. — Vuosikokous pidettiin Kuopion kuuromyökkäin yhdistyksessä tammik. 21 p:nä. Vuosikertomuksen ja tilikertomuksen luettuaan myönnettiin johtokunnalle täysi tilivapaus. Toimitettiin uudet puheenjohtajan ja johtokunnan vaalit. Puheen-johtajaksi tuli valituksi uudelleen kirjaltaja *R. Pitkänen* ja sihteeriksi neiti *Eeva Turunen*.

Vuosikertomuksesta käy selville, että k.m. yhdistys on kuluneena vuonna vaurastunut monessa suhteessa, vaikka sen toimintaa on rajoitettu. Yhdistys saa kokoontua joka toinen sunnuntai k.m. koulun eräiseen luokahuoneeseen 3 tunniksi. Mutta toivottavasti yhdistys saa vielä kerran vuokrata oman huoneuston. Yhdistyksen varat ovat vielä niin pienet, ettei oman huoneen hommaaminen voi tulla vielä nykyaikana kysymykseen. Mutta yhdistys koettaa kartuttaa rabastoa. Jäseniä on nyt yli 20 henkeä. Yhdis-tys ei ole saanut ulkopuolelta yhdistystä ollenkaan kannatusta, lukuunottamatta muutamia k.m. koulun opettajia jotka ovat pitäneet silloin tällöin arvokkaita esitelmiä, kiitos heille!

Yhdistys on viime syksynä saanut oman seuralehden, „Toveri“. Sitä toimittava kirjaltaja *R. Pitkänen*. On ilmes-tynt jo 4 numeroa, kaikki sisältöön nähden, ainakin minun mielestäni arvokkaita. Jäsenet saavat kirjoittaa siihen mitä haluavat. Toimittaja painaa ne kirjoitukset kirjoituskoneella.

K.m. yhdistys on tulevaisuuteen nähden toivorikas. Kun yksimielisyyttä ja hyvää toverihenkeä ei puutu yh-distyksestämme, niin uskomme ja toivomme, että yhdis-tys yhä vaurastuisi sekä aineellisesti että henkisesti ja että päämäärämme „oma koti“ saavuttaisimme pian.

Onnekasta uutta aikaa muillekin sisar-yhdistyksille Suomessa toivoo
Kirsti.

Kuollut. Helmik. 3 p:nä kuoli Turussa kodissaan keuhkokuumeeseen Turun kuuromyökkäinkoulun ensimmäisen luokan oppilas *Anne Augusta Aaltonen*. Pikku *Aune* oli kiltti ja lahjakas oppilas.

Kuollut. Viime syksynä kuoli tapaturmaisesti Kirkko-nummen pitäjässä k.m. työmies *Juho Alfred Skytten* 56 v. vanhana. Vainaja oli käynyt ruotsinkielisen k.m. koulun Porvoossa. Kuoleman aiheutti väkijuomat, joita hän oli juonut kuulevien kanssa.

Riihimäen k.m. yhdistyksen vuosikokous pidetään sun-nuntaina maalisk. 18 p:nä, kello 12 päivällä.

55 vuotta täyttäessään tammikuun 26 p:nä sai johtaja *E. J. Pesonen* kiittollisuuden osoitukseksi Turun Kuuro-myökkäin yhdistykseltä runoilija *W. A. Koskenniemen* kootut runot.

60 vuotias. Täyttäessään 60 v. viime tammik. 16 p:nä tuli Turun k.m. koulun opettajatar, neiti *Anna Nyström* monien suosionosotusten esineeksi. Tullessaan kouluun tervehtivät opettajatoverit häntä laululla. Aamurukouk-sen jälkeen piti joht. *E. J. Pesonen* hänelle puheen,

jossa hän erikoisesti painosti neiti Nyströmin tunnolli-suutta ja tarmokkuutta työssään. Neiti N:lle ojennettiin opettajakunnan lahja. Myöskin oppilaat olivat muista-neet opettajaansa ja kaunistaneet luokan köynnöksillä. Neiti Nyströmille saapui pitkin päivää onniteluja työ-tovereilta läheltä ja kaukaa. (Neiti N. oli edeltäpäin vaka-vasti kieltänyt k.m. lehteä kirjoittamasta mitään hänen syntymäpäivästään. Hänen toivomuksensa mukaan olemme siitä vaijonneet, vaikka toisissa lehdissä on siitä vapaasti kerrottu).

Suomen Kuuromyökkäin Liittoon on v. 1922 liit-tynt vakinaisiksi jäseniksi: K.m. opettaja *Veikko Janho-nen*, Jyväskylä; tal. p:ka *Matti Hämäläinen*, Viitasaari; työm. *Kalle Numminen*, Hattula; palv. *Alma Skytt*, Hä-meenlinna; neiti *Marina Januskovsky*, rouva *Anna Jout-sen*, Yrjö Mallenius, *Hilma Ahlgrén*, Helsinki; rouva *Anna Hakala*, puuseppä *Kustaa Hakala*, Turku; palsta-tilall. *Eero Hotto*, Lieto; *Eemil Ilmonen*, Piikkiö; *Sulo Laitinen*, Hyvinkää; *Emma* ja *Oskari Louttu*, Tyrvää; *Jalkinetyö*. *Juho Toppila* ja v:mo *Anna*, puuseppä *Matti Sulka* ja v:mo *Emma*, tehtaal. *Anna Laitinen*, tehtaal. *Nestori Toikkanen* ja v:mo *Eelin*, palv. *Kaisa Korhonen*, työm. *Arvid* ja *Valdemar Sauna-aho*, *Matti Koskinen*, *Nestor Parkkonen*, Jyväskylä; tal. *Asser Haapaniemi*, Jalas-järvi; neiti *Lyyli Rytkönen*, Helsinki ja *Karoliina Sa-tama*, Säkkijärvi; neiti *Lempi Oksanen*, Masku; työm. *Rafael Karhulahti*, Kotka; rouvat *Alma Leivo* ja *Maria Söyring*, korintekijä *Anders Håkans* ja v:mo *Liisa*, hra *Edv. Forsström* ja v:mo *Greta*, työm. *Frans Theslöf* ja v:mo *Helny*, neidit *Ruth Ekman* ja *Maria Laaksonen*, Waasa; työm. *Topi Runonen* ja *Paavo Laakso*, Lahti; neiti *Hanna Sillankorva*, Tampere. — Huomatkaa! V. 1923 alusta on Liiton jäsenmaksut korotetut. Vuosijäsen mak-saa 3 mk. vuodessa. Vakainainen jäsen 40 mk. kerta kaikkiaan.

Suomen Kuuromyökkäin Liiton vuosikokous pide-tään Helsingissä k.m. yhdistyksen huoneustossa maalisk. 24 p:nä kello 1 päivällä.

Kokouksessa käsitellään sääntöjenmukaiset vuosiko-kuksessa ratkaistavat asiat. Haaraosastot ovat oikeutetut heittämään *valtakirjalla varustetut* edustajansa omalla kustannuksellaan. Tarkemmin maaliskuun numerossa.

Keskushallitus.

Jatkokurssit Turussa kesäk. 1—12 p. Jatkokurs-sit pidetään ensi kesäkuun 1—12 päivän välisenä aikana Turun kuuromyökkäin koulussa. Kursseihin pääsevät Kuuromyökkäin auttajayhdistyksen Turun piirissä asuvat maataloustöissä työskentelevät puhekoulun käyneet kuuro-mykkät miehet. Pääaineina kurseissa on maatalousoppi, johon lisäksi yhdistetään muita hyödyllisiä oppiaineita. Kurssien osanottajille toimikunta aikoo pyytää vap-an ylläpidon koulun asuntolassa ja matkaa varten vapaat rautatieliput.

Kursseihin halullisten on ilmoittauduttava huhtikuun 1 p:vään mennessä. Ilmoitukset pyydetään lähettämään opettaja *J. K. Palomalle*, os. Turku Kuuromyökkäin koulu. Turussa 2 p:nä helmik. 1923.

K. A. Y:n Turun paikallisosaston toimikunta.

Ilmoitus. Tilatkaa rakennuspiirtäjä *Matti Hämäläi-seltä* talonne ja ulkorakennuksinne piirustukset tavara-luetteloon, niin saatte talonne kaikkein halvimmalla ja enin tarkoitustaan vastaavaksi. — *Matti Hämäläinen*, os. Viitasaari, Vuorilahti.

Kiitos. Kiitämme täten sydämellisesti Rauman ja sen ympäristön kuuromyökkäiä siitä arvokkaasta lahjasta, jonka heiltä saimme.
Edit ja K. A. Nyman.

Seurakuntalaisilleni Helsingissä ja Tampereella kiitos seurakuntajuhlissanne osoittamastanne huomiosta ja muistoista.
Huugo Nyberg.